

Teksty pochodzą z czasopism:
„Polonistyka” i „Nowa Szkoła”

Redakcja:
Elżbieta Świdierska-Choraży

© Copyright by Elżbieta Świdierska-Choraży

ISBN 978-83-933442-1-5

Skład, łamanie, druk i oprawa
Zakład Graficzny Uniwersytetu Warszawskiego.
Zam. 958/2011

Blizej kina

Konferencje filmoznawczo-metodyczne
w Borkach

Elżbieta Świdierska-Choraży

Warszawa 2011

**SZTUKA INTERPRETACJI KLASYCZNYCH
I WSPÓŁCZESNYCH DZIEŁ FILMOWYCH
IV OGÓLNOPOLSKA SESJA
FILMOZNAWCZO-METODYCZNA W SPALĘ**

Centralny Gabinet Metodyczny Edukacji Filmowej zorganizował w październiku 1994 r. w Spale koło Tomaszowa Mazowieckiego sesję filmoznawczo-metodyczną na temat „W stulecie kina. Sztuka interpretacji klasycznych i współczesnych dzieł filmowych”.

Animatorką przedsięwzięcia jest prof. dr hab. Ewelina Nurczyńska-Fidelska z Uniwersytetu Łódzkiego. Uczestnikami sesji byli wizytatorzy, doradcy metodyczni z całej Polski, nauczyciele, kierownicy i pracownicy domów kultury oraz klubów filmowych.

Niezwykle bogaty program sesji miał na celu zapoznanie słuchaczy z różnymi sposobami interpretacji klasycznych i współczesnych dzieł filmowych. Badacze kultury zwracają uwagę, że dzieci i młodzież są najliczniejszą grupą odbiorców filmów.

Zmienity się warunki odbioru i rodzaj filmów. Wiele kin trzeba było zamknąć, gdyż świeciły pustkami, jednocześnie w telewizji i na wideo ogląda się filmów więcej niż kiedykolwiek. Nauczyciele pracujący z dziećmi i młodzieżą powinni sobie zdawać sprawę, jakie są jej gusty, preferencje i recepcja oglądanych filmów.

Prof. Alicja Helman z Uniwersytetu Jagiellońskiego mówiła o problemach i trudnościach związanych z interpretacją dzieła filmowego, które dociera do widza z oczywistością przesłania i interpretacji się nie domaga. Nasz aparat odbioru zaatakowany jest wielością bodźców niejednorodnych i nawet znakomity krytyk czuje się niekiedy bezradny. Nie ma jednego trwałego znaczenia dzieła, są interpretacje mniej lub bardziej uzasadnione, gdyż dzieło filmowe, dając jakieś sygnały, zawsze pozostaje ze swą specyfiką obrazu czymś nieuchwytnym, co umyka opisowi.

Uczestnicy sesji mieli okazję obejrzeć także głośny film „Casa-blanca”, którego analizie dekonstruktywistyczną przeprowadziła

prof. Helman, zwracając uwagę na karierę tego filmu, który stał się mitem, legendą i znany jest widowni kilku pokoleń od 1943 r. Nurt dekonstrukcji pojawił się we Francji po 1968 r., i chciał odebrać kinu zdolność hudebną widzów poprzez ujawnienie warsztatu filmowego. Jest to swoisty demontaż kina poprzez prezentację jego materii.

Prof. dr hab. Tadeusz Miczka z Uniwersytetu Śląskiego mówił o filmie surrealistycznym w interpretacji ideologicznej na przykładzie filmów Bunuel'a. Prof. Miczka omówił także zagadnienie intertekstualności, niezwykle ważne w dydaktyce. Podział między kulturę wysoką a niską przestał właściwie istnieć. Podstawowe kryterium doboru tekstu powinno być gonologiczne, a nie historyczno-literackie. Tekst odwołuje się do innych tekstów, możliwa jest wielość interpretacji, co zakłada otwartość i widzenie wzajemnych związków. Dr Tadeusz Szczepański z Uniwersytetu Gdańskiego dokonał wzorcowej analizy obejrzanego przez słuchaczy filmu Bergmana „Siódma pieczęć”.

Uczestnicy sesji obejrżeli pokaz lekcji filmowej w klasie VIII przeprowadzonej przez dr Ewę Popiel-Popiołek z Uniwersytetu Łódzkiego i poświęconej analizie filmu „Jabberwocky” Terrego Gilliana (rejestracja wideo).

W dyskusji uczestnicy sesji podkreślali, że była ona niezwykle pożyteczna, ukazała różne propozycje metodologiczne. Film – medium, które oddziałuje na podświadomość jest sztuką bardzo złożoną, młodzież zaś chętniej i częściej ogląda filmy niż czyta książki. Wobec tego faktu szkoła nie może pozostać obojętna.

Jest to sprawa niezwykle trudna, gdyż edukacja kulturalna pozostaje zaniedbanym ogniwem w metodyce uniwersyteckiej. Należy podjąć w szkołach dyskusję z kulturą powierchniową, z tym co teraz najbardziej interesuje młodzież – wideoklipy, gry komputerowe.

Sesja filmoznawczo-metodyczna na temat sztuk interpretacji klasycznych i współczesnych dzieł filmowych była niezwykle potrzebna. Wysoki poziom merytoryczny wykładów, ciekawe dyskusje wzbogaciły wiedzę uczestników z całej Polski, pogłębiły ich spojrzenie na odbiór sztuki filmowej – sztuki XX wieku. Swą wiedzę uczestnicy sesji przekazali młodemu odbiorcom filmu.